

Prese un informācija

Eiropas Savienības Tiesa
PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 24/17
Luksemburgā, 2017. gada 7. martā

Spridums lietā C-638/16 PPU
X un *XI/État belge*

Dalībvalstīm nav jāpiešķir vīzas humānu apsvērumu dēļ atbilstoši Savienības tiesībām personām, kuras vēlas ierasties to teritorijā ar nodomu lūgt patvērumu, tomēr tās var brīvi to darīt, pamatojoties uz savām valsts tiesībām

Savienības tiesībās ir noteiktas vienīgi procedūras un nosacījumi, lai izsniegtu vīzas tranzītam vai plānotām uzturēšanās reizēm dalībvalstu teritorijā uz laiku, kas nav ilgāks par 90 dienām

2016. gada 12. oktobrī kāds pāris no Sīrijas, kā arī trīs to mazgadīgie bērni, kas dzīvo Alepo (Sīrija), iesniedza Beļģijas vēstniecībā Beirūtā (Libāna) pieteikumus vīzu izsniegšanai humānu apsvērumu dēļ un nākamajā dienā atgriezās Sīrijā. Pieteikumu mērķis bija saņemt vīzas ar ierobežotu teritoriālo derīgumu atbilstoši ES Vīzu kodeksam¹, kas ļautu viņiem pamest aplenkto Alepo pilsētu, lai iesniegtu patvēruma pieteikumu Beļģijā. Viens no pieteikumu iesniedzējiem tostarp norādīja, ka viņu ir nolaupījusi teroristu grupa, kas pēc tam ir viņu situsi un spīdzinājusi, beigu beigās atbrīvojot pret izpirkumu. Viņi īpaši uzstāj uz drošības situācijas pasliktināšanos Sīrijā vispār un konkrēti Alepo, kā arī uz faktu, ka, esot piederīgiem pareizticīgo kristiešu konfesijai, viņiem ir risks tikt vajātiem savas reliģiskās pārliecības dēļ.

2016. gada 18. oktobrī *Office des étrangers* [Ārvalstnieku iestāde] (Beļģija) noraidīja šos pieteikumus. Tā uzskata, ka, lūdzot vīzu ar ierobežotu teritoriālo derīgumu, lai iesniegtu patvēruma pieteikumu Beļģijā, attiecīgajai sīriešu ģimenei esot bijis acīmredzams nodoms uzturēties Beļģijā vairāk nekā 90 dienas, kas ir pretrunā ES Vīzu kodeksam. Turklāt Ārvalstnieku iestāde uzsver, ka, ja tiktu ļauts izsniegt ieceļošanas vīzu šai ģimenei, lai viņi varētu iesniegt patvēruma pieteikumu Beļģijā, tas nozīmētu ļaut viņiem iesniegt patvēruma pieteikumu diplomātiskā pārstāvniecībā.

Sīriešu ģimene apstrīd atteikuma lēmumu *Conseil du contentieux des étrangers* [Ārvalstnieku strīdu izskatīšanas padomē] (Beļģija). Tā apgalvo, ka ES Pamattiesību hartā un Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijā (ECPAK) dalībvalstīm ir paredzēts pozitīvs pienākums nodrošināt tiesības uz patvērumu. Starptautiskas aizsardzības piešķiršana esot vienīgais līdzeklis, kā izvairīties no spīdzināšanas un necilvēcīgas vai pazemojošas izturēšanās vai sodu riska². Šādos apstākļos *Conseil du contentieux des étrangers* nolēma steidzamības kārtībā uzdot jautājumus Tiesai. Tostarp tā norāda, ka Vīzu kodeksā it īpaši ir paredzēts, ka vīza tiek izsniegta, ja dalībvalsts starptautisku saistību dēļ "uzskata" to par vajadzīgu, un šaubās par novērtējuma brīvības, kas šajā kontekstā ir atstāta dalībvalstīm, plašumu.

Savā šīsdienas spriedumā Tiesa vispirms norāda, ka Vīzu kodekss tika pieņemts uz EK līguma noteikumu pamata³, atbilstoši kuriem Padome nosaka noteikumus par vīzām ar paredzēto uzturēšanās laiku, kas nepārsniedz trīs mēnešus. Tādēļ Vīzu kodeksā ir noteiktas tranzīta vīzu vai vīzu, lai plānoti uzturētos dalībvalstu teritorijā uz laiku, kas nepārsniedz 90 dienas 180 dienu laikposmā, izdošanas procedūras un nosacījumi. Taču sīriešu ģimene iesniedza vīzu pieteikumus humānu apsvērumu dēļ ar nodomu lūgt patvērumu Beļģijā un tādējādi atļauju uzturēties vairāk nekā 90 dienas.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 13. jūlija Regula (EK) Nr. 810/2009, ar ko izveido Kopienas Vīzu kodeksu (Vīzu kodekss) (OV 2009, L 243, 1. lpp., un kļūdu labojums – OV 2013, L 154, 10. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija Regulu (ES) Nr. 610/2013 (OV 2013, L 182, 1. lpp.).

² ECPAK 3. pants un Hartas 4. pants.

³ EK līguma 62. panta 2. punkta a) apakšpunkts un b) apakšpunkta ii) punkts (tagad – LESD 77. pants).

No tā izriet, ka, pat ja šie pieteikumi formāli ir iesniegti uz Vīzu kodeksa pamata, tie neietilpst tā piemērošanas jomā.

Tiesa turklāt precizē, ka līdz šai dienai Savienības likumdevējs nav pieņēmis nevienu tiesību aktu par to, kā dalībvalstis izsniedz vīzas vai ilgtermiņa uzturēšanās atļaujas trešo valstu pilsoņiem humānu apsvērumu dēļ. **Tādēļ uz sīriešu ģimenes pieteikumiem attiecas vienīgi valsts tiesības.**

Tā kā situāciju pamatlietā neregulē Savienības tiesības, tai nav piemērojami Hartas noteikumi.

Tiesa arī precizē, ka sīriešu ģimenes situāciju raksturo nevis šaubu par nodomu atstāt dalībvalstu teritoriju pirms vīzas termiņa beigām esamība, bet pieteikums, kuram nav īstermiņa vīzas mērķis.

Kā uzskata Tiesa, ja trešo valstu pilsoņiem tiktu ļauts iesniegt vīzas pieteikumus starptautiskās aizsardzības saņemšanai dalībvalstī pēc to izvēles, tas kaitētu Savienības izveidotajai vispārējai sistēmai, saskaņā ar kuru tiek noteikta par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu atbildīgā dalībvalsts⁴.

Tiesa secina, ka pieteikums par vīzu ar ierobežotu teritoriālo derīgumu, ko trešās valsts pilsonis ir iesniedzis humānu apsvērumu dēļ, pamatojoties uz Vīzu kodeksu, galamērķa dalībvalsts pārstāvniecībā trešās valsts teritorijā, lai, ierodoties šajā dalībvalstī, iesniegtu starptautiskās aizsardzības pieteikumu un pēc tam uzturētos šajā dalībvalstī vairāk nekā 90 dienas kopējā 180 dienu laikposmā, neietilpst šā kodeksa piemērošanas jomā, bet – pašreizējā Eiropas Savienības tiesību redakcijā – ietilpst vienīgi valsts tiesību piemērošanas jomā.

ATGĀDINĀJUMS: Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ļauj dalībvalstu tiesām to tiesvedības ietvaros uzdot jautājumus Tiesai par Savienības tiesību interpretāciju vai Savienības akta spēkā esamību. Tiesa neiztiesā valsts prāvas. Valsts tiesai ir jāatrisina lieta saskaņā ar Tiesas nolēmumu. Šis nolēmums līdzīgā veidā ir saistošs citām valstu tiesām, kurām ir jāatrisina līdzīgas problēmas.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Tiesai nav saistošs.

[Pilns sprieduma teksts](#) tiek publicēts CURIA mājas lapā pasludināšanas dienā.

Kontaktpersona presei: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

Attēli saistībā ar sprieduma pasludināšanu ir pieejami "[Europe by Satellite](#)" ☐ (+32) 2 2964106

⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija Regula (ES) Nr. 604/2013, ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm (pārstrādāta redakcija) (OV 2013, L 180, 31. lpp.).